

nis clavis portæ oppidi tradi debeat. Boër. de custod. clav. n. 65.

Ad Num. 3.

10 Divisio jurisdictionis quoad exercitium diversimodè fieri potest: per tempus, ut quisque Dominus alternatim ad annum, aut biennium suo munere fungatur: per territorium, designatis limitibus, intra quos singuli jurisdictionem exercent: per vassallos, ut si convenerit, quod alius de causis Nobilium, & alius de ignobilium cognoscat. Tondur. d. cap. 2. n. 5. & modus dividendi per tempus magis aptus videtur. Tondur. n. 10. Divisio autem faciendâ est vel uno ex Dominis postulante, etsi reliqui dissentiant, ut probat Morquech. d. cap. 5. num. 6.

11 Perfecta quomodolibet divisione, etiamsi jurisdictio ipsa penes condominos insolidum perseveret, ejus tamen usus ita impeditur existit, ut si quis ex illis adversum divisionis formam de causa cognoscat, quæ ad eum non pertinet, processus ipso jure sit nullus, nec erit preventionis locus. Tondur. d. cap. 2. ex num. 11.

12 Si per tempus fiat divisio, causa cæpta in anno unius Domini definiti debet in sequenti per alterum, vel ejus officialem, quoniam eadem est jurisdictio. Tondur. n. 13.

13 Semel absoluta ejusmodi divisio poterit reformari, ac iterum repeti, si expedit, ut vitetur scandalum, aut grave aliud inconveniens à modo administrationis ortum. Morquech. n.

mero 10. ex Gravet. cons. 264. lum. 2.

Ubi territorium inter Dominos ad exercendam jurisdictionem separatur, potest dubitari quomodo expedienda divisio; nam sunt variæ opiniones circa formam ejus. Prima, quæ est communis Canonistarum, docet quod major dividat, & minor eligat, ex cap. 1. de Paroch. pro qua plures laudat Barbosa in collect. ibi, n. 3. Sed ea à legum Professoribus communiter reprobatur, ut ex aliis tradit Barbosa ibidem, vers. Caterum. Secunda habet, sorte divisionem peragendam. Tertia electionem tribuit habenti in re dividenda majorem partem, ut videre licet apud Barbosam sequaces referentem d. num. 3. vers. Caterum, & vers. Alii verò. Quarta denique frequentior, verior ac tenenda in praxi sententia cum D. Covar. divisionem arbitrio judicis relinquit, quam tuncur Tusch. lit. D, concl. 530. Menoch. de arbitrar. cas. c. 123. n. 1. Villalob. Arar. comm. opin. lit. D, num. 98. Morquech. de divis. honor. lib. 1. cap. 2. num. 57. Gratian. disceptat. cap. 160. n. 22. Barbosa sup. vers. Ultima fuit, ubi alii, Hermos. in l. 3. gloss. 6. n. 101. tit. 4. p. 5.

Ibi; Sed & Pontificia responsio:

Observant communiter omnes, majoritatem, de qua loquitur Pontifex in d. cap. 1. de parochiis, minimè referri ad ætatem, sed ad prioritatem in administratione, ut adnotat cum pluribus Barbosa collect. ibi, num. 3. Menoch. sup. casu 124. n. 4. 5.

INDEX
RERUM OMNIUM,
ET VERBORUM,
Quæ in Practicarum Quæstionum D.D.
Covarruvias Additionibus & Euclea-
tionibus continentur.

Prior nota Arithmetica Paginam, posterior verò marginales numeros indicat.

A

Academia.

CADEMIA, quæ floret Salmantica, quando primum Palentia erecta. p. 16 n. 75. Quando ad Salmanticam translata. p. 17 n. 77. Academia Complutensis quo tempore instituta. ibid. n. 79.

Acta, Actio, Actus, & Actus.

Acta judicialia, veluti probationes, faciunt presumptionem erga tertium. p. 124. n. 16. Actio hypothecaria in judicio pendente, si res obligata alienetur, quod jus creditori competat, si vicerit. p. 142. n. 45. Actori suæ intentionis fundamentum incumbit probare. p. 247. n. 12. Actus præcedens per subsequentem declaratur. p. 38. n. 14. Actus nullus contra legem, vel receptum sustinetur, consentiente illo, cujus favore respicit nullitas. p. 33. n. 44. Actus per officialem publicum gesti sententiâ privatam, à qua appellatum est, tenent etsi confirmatio sententiæ subsequatur, non sic in actibus privatis contingit, qui confirmatâ sententiâ irriti fiunt. p. 197. n. 15. Actus ultra intentionem agentis operari non valet. p. 241. n. 42. Actus qui licitè fieri potest, non præsumitur illicitè gestus. p. 243. n. 59.

Ad.

Ad ea, quæ raro accidunt, jura non adaptantur. p. 223. n. 39.

Adipiscendum.

de Adipiscenda possessione ex l. ult. C. de edict. D. Adrian. tol. remissive. p. 118. n. 14. Administratio, & Administrator. Administratio nis causâ quis subjicitur, foro non D. de Faria Covar. Enuci.

suo. p. 51. n. 8. Administrator compelli non potest per privilegium, ut in Curia rationes reddat. p. 67. num. 13.

Administrator paratus rationes reddere in loco administrationis, si non ibi recipiantur, an absens cogatur illuc redire. p. 101. n. 17. Administrator regulariter remittitur ad locum administrationis, ut rationes reddat. ibid. Adulterium.

Adulteri in crimine sententia absolutoria prodest complici cui condemnatoria non nocet. p. 124. n. 13.

Advocatio, & Advocatus.

Advocationis munus clericis interdicitur, sed pro pauperibus licet eis advocare. p. 69. n. 24. Advocatus unde honorarium solvatur. ibid. Trajanus primum Advocatos constituit, salario de publico assignato, ut pauperes tuerentur gratis. ibid. Advocatis litigantes stipendium debent exhibere. ibid. Sunt in Hispaniæ civitatibus deputati, ut regenis patrocinium absque honorario ferant. ibid. Ubi non sunt assignati, quisque advocatus tenetur pauperibus gratis patrocinari, quod jurjurando promittunt cum recipiuntur. ibid. de Advocatorum salariis, remissive. ibid.

Ægyptus.

Ægyptiæ monarchiæ initium. p. 28. n. 129.

Æstimatio.

Æstimatio rerum dotalium duplici de causa fieri debet. p. 254. n. 2. Æstimatio venditionis causâ fieri intelligitur in dubio, tam in dote, quam in cæteris actibus. ibid. n. 2.

Agila Rex.

Agila Gothorum Rex in Hispania. p. 7. n. 19.

Agriensor.

Agriensor fallum modum dicens, quomodo teneatur. p. 39. n. 34.

Index Rerum,

Alani.
Alani. unde orti, & quando Hispaniam ingressi, p. 37.3

Alaricus Rex.
Alaricus I. Gothorum Rex, p. 4. n. 5
Alaricus II. Codicem vulgò *Fuero Fuero*, primus in lucem edi iussit, & constitutionibus inchoavit. p. 6. n. 13

Alcavala.
Alcavala vectigal quando in Hispania cepit exsolvi. p. 18. n. 81

Alfonso Reges.
Alfonso I. Rex, cognominè Catholicus, p. 11. num. 45
Alfonso II. Castus nuncupatus, p. 12. n. 51
Alfonso III. Magnus dictus, ibid. n. 54
Alfonso IV. p. 13. n. 58
Alfonso V. p. 14. n. 64
Alfonso VI. Imperator vocatus, p. 15. n. 68
Alfonso Reginae Urrace maritus, ibid. n. 70
Alfonso VII. Imperator electus, ibid. n. 71
Alfonso VIII. p. 16. n. 74
Alfonso IX. ibid. n. 75
Alfonso X. p. 17. n. 78. Hic Sapiens Rex leges Partitarum dedit in lucem. ibid.
Alfonso XL. p. 18. n. 81

Alienatio.
in Alienationibus regni ex causa onerosa, quod actum est inspiciatur, & in dubio contra vendentem pronunciatur. p. 34. n. 162

Alimentum.
Alimenta quando filio debeantur interim dum litigat super alimentis principaliter, & filiatione. p. 70. n. 29
Alimenta & litis expensæ quibus personis litigantibus ab adversario debeant exhiberi. ibid. n. 30. An fratri litiganti debeantur. ibid. & seq. n. 31
Alimenta ac litis sumptus præstari debent filio agenti ad hereditatem patris, etiam ante sententiam, si boni juris præsumptione juvetur. p. 71. n. 32
ad Alimentorum, & expensarum exactiorem etiam in filio probatio paupertatis plena desideratur. ibid. n. 35. Si utrumque probetur inopia, cessat alimentorum præstatio. ibid. n. 36
Alimenta atque litis expensæ an debeantur agenti ad rem singularem. p. 71. n. 37
Alimenta, & sumptus litis an cogatur restituere, qui ea recepit, si superetur. ibid. n. 38. & seq.

Alimentorum quantitas litiganti præstanda iudicis arbitrio taxatur. p. 72. n. 40
Alimentorum causa favorabilior est, quam expensarum litis. ibid. n. 41
Alimenta debentur filio cum parente super filiatione litiganti, & qualis requiratur probatio. ibid. n. 42. non præstatur, nisi filio pauperi. ibid. n. 43
de Alimentis præstandis decretum non nocet quoad causam principalem. ibid. 44
Alimenta non restituit, etsi succumbat, qui probata filiatione, illa recepit. ibid. n. 46

Alternativum.
in Alternativis obligationibus si unum perierit, alterum promissor præcise dare compellitur. p. 239. n. 29
in Alternativis electio est debitoris. p. 240. n. 31

Amalaricus Rex.
Amalaricus Gothorum Rex, p. 7. n. 16

Anniversarium.
in Anniversariis per representationem succeduntur. p. 318. n. 86

Annus.
Annorum computatio apud omnes gentes ab aliquo memorabili eventu sumit exordium. p. 173. n. 5
Anni ex quo numerari in Hispania ceperunt à Christi Domini nativitate. p. 19. n. 84

Apocha.
Apocha quid sit. p. 187. n. 7

Appellare, & Appellatio.
Appellatur à iudicibus municipalibus, vulgò *Alcaldes ordinarios*, ad Dominum oppidi, qui eos confirmavit. p. 56. n. 26 Nequeunt Domini cognoscere de causa nullitatis principaliter intentate contra sententiam ab his iudicibus latam. ibid. n. 27
Appellatur à vicario foraneo ad Episcopum. ibid. & p. 57. n. 33
Appellatur ad Regem à vicariis inferiorum Dominorum, non ad eisdem. p. 57. n. 39
A delegato domini inferioris appellatur ad ipsum delegantem. ibid. n. 41
Appellari à subdelegato ad delegatum, quando possit. ibid. n. 32
Appellatur à delegato Episcopi ad Episcopum, sed non à Vicario generali. ibid. n. 33
Appellare licet ad Regem, seu supra Prætoriam, omisso medio Magistratu, vel Domino inferiore. ibid. & seq. n. 34
Limitatur in delegato Principis, ad quem à subdelegato est omnino appellandum. p. 58. n. 35
Appellare, omisso medio, nec ad Principem licet de iure communi. p. 59. n. 42
Appellans ad Curiam nequit ibi ab appellato conveniri. p. 64. n. 19
Appellare quisque potest à sententia adversus alium lata, si ex illa sententia præiudicium. p. 135. n. 1. Probare debet, quod sua interest, ut audiat. p. 136. n. 2. Cum sententia nullum afferat præiudicium, non auditur appellans. ibid. n. 3
Appellare cuique licet pro damnatis ad supplicium, his retinentibus. ibid. Limitatur in servo, qui appellare non permittitur pro reo. ibid.
Appellans à diffinitiva, vel quæ vim habet diffinitivæ, causam exprimere non tenetur: secus si ab aliis interloquutoriis. p. 136. n. 4
Appellare licet tertio, cuius interest, antequam principali appellet. ibid. n. 11
Appellare, aut supplicare nec tertio licet contra tres sententias conformes. ibid. & seq. n. 14. & 15
Appellatio illa quid operetur. p. 143. n. 49
Appellare an possit venditor à sententia in emptorem lata, postquam fatalia appellatoris quoad principalem præterierint. p. 138. n. 16. & seq.

Appellari à mero exequutore nequit, nisi exceptis. p. 141. n. 38
Appellare potest emptor rei obligatæ à sententia contra venditorem lata, & super sedebitur in executione. p. 142. n. 46
Appellare licet eis, quibus sententia inter alios prolata non nocet, nisi litis notitiam habuerint. ibid. & seq. n. 47

Appellare

& Verborum.

Appellare poterit tertius pro suo interesse, licet principalis prohibetur. p. 143. n. 49
Appellandi facultate sublata, non tollitur jus dicendi de nullitate principaliter, sed accessorie. ibid. n. 54
Appellans si appellatione pendente innovaverit, appellationi renunciare intelligitur, nec licet persistere. p. 195. n. 2
Ad appellandum termino non finito, potest Iudex Ecclesiasticus excommunicare damnatum, ut sententia pareat. p. 198. n. 18
Appellationis fatalibus non præteritis, si iudex ad exequendum procedat, quæ innovaverit, non retractantur, si non appellatur. ibid. n. 19
Appellare convictus non prohibetur. p. 201. n. 38
Appellare in quibus delictis convictus, aut confessus non liceat, remissive. ibid. n. 39
Appellare an liceat in iudicis possessionis. p. 203. n. 54. & seq.

Appellatur à sententia nulla, nec appellans censetur nullitati renunciare. p. 209. n. 23
Appellare licet tertio respectu proprii gravaminis. p. 215. n. 27
Appellare prohibitus potest adversarii adherere appellationi. p. 216. n. 29
Appellare à sententia Principis non licet. ibid. & seq. n. 34
de Appellationis causis cognitio eodem modo acquiritur, ac iurisdictio cognoscendi in prima instantia. p. 57. n. 29
Acquiritur privilegium etiam tacite ex verborum amplitudine. ibid.
Appellatio à delegato ad delegantem iure Cælaræ non tenet, sed valet de iudice dato ad dantem. p. 58. n. 36
Appellatio de vicario, vulgò *Temiense*, ad Prætoriam non admittitur. ibid. n. 37
Fallit in interloquutoriis. ibid.
Appellatio, omisso medio, permittitur iure Pontificio, & quid in novo Indiarum orbe. p. 58. n. 40. & seq.

Appellatio interponitur, omisso medio, ad Legatum de latere, qui in partibus cognoscit de appellatione ad Sedem Apostolicam, licet ipse sententiam protulerit. p. 59. n. 41
Appellatio, omisso medio, an valeat, parte appellata non opponente? ibid. n. 43
Appellationi, medio omisso, iudex à quo tenetur deferre, & iudex ad quem remittere ad immediatum. p. 19. n. 44
Similiter deferendum est appellationi, si ad partem iudicem provocetur. ibid.
per Appellationem extrinsecum iudicatum, p. 71. n. 33. & p. 196. n. 6. & 7.
per Appellationem ab interloquutoria causa ad Curiam Romanam delata non remittitur ad Ordinarium, etsi male appellatum pronuncietur. p. 91. n. 33
Appellatio ab interloquutoria, si male interposita pronuncietur, causa ad inferiorem devolvi debet. ibid. n. 34
Appellatione deserta, iudex à quo ad executionem sua sententia procedit. ibid.
Appellatione interposita ab interloquutoria, si simul cum principali super articulum causa delegerit, id intelligi debet, si bene appellatum pronuncietur, alioqui confirmato inferioris decreto, causa super principali negotio ad eum est devolvenda. p. 91. n. 35
Appellationis ab interloquutoria commissæ cau-

sâ, si rectè appellatum declaratur, poterit delegatus absque novo mandato de principali cognoscere. p. 92. n. 38
Quid si appellatur ad iudicem ordinarium, ibid. n. 39
si Appellatio ab interloquutoria interponatur ad Principem, poterit præcipere, ut prætermissio articulo, super principali procedatur, præcedentibus precibus, & juramento partis. ibid. n. 40
An alius idem facere valeat? ibid. n. 41
Appellatio tertii, qui victoriam reportavit, an profitur principali. p. 137. n. 12
Appellationem tertii impedire non valet principalis transactione, renunciatione, vel alio modo. ibid. n. 13
Appellatio tertii an administratur post sententiæ executionem? p. 138. n. 19. & seq.
Appellationem tertii non excludit clausula, appellatione remota, quæ solum ad litigantes principaliter refertur. p. 139. n. 24
Appellationi in dubio deferendum. p. 141. n. 37. & p. 199. n. 27
Fatalia à quo currere incipiant. p. 145. num. 5 & seq.

Appellatio admittitur ob excessum, etsi aliis à iudice provocare non liceat. p. 141. n. 38
Appellatio contra tres sententias conformes nec quoad effectum devolutivum recipitur. p. 142. & seq. n. 46. 48. & 51
Appellatio in possessionis non datur ad effectum suspensivum iure communi: secus Iure Canonico, ac Regio. p. 154. n. 30. & p. 203. n. 17 & seq.

per Appellationem suspenditur iurisdictio iudicis à quo, & quid si appellatur ab interloquutoria. p. 196. n. 5
Appellatio ut sententiæ executionem ac iurisditionem suspendat, debet legitime interponi. ibid. n. 8
Appellationi de iure non admittendæ si iudex deferat, ulterius procedere non valebit. ibid.
Appellatio de iure non recipienda non producit vitium attentari. p. 199. n. 25
Appellationi quibus casibus non sit locus, remissive. ibid. n. 26
Appellatio semper admittitur, nisi prohibita reperitur. ibid. n. 27
Appellationi defertur in criminalibus, nisi in casibus exceptis. ibid. n. 28
Appellatio convicti, & confessi non auditur, tam in criminalibus, quam civilibus. ibid. num. 30
Limitatur. ibid. n. 31. & p. 100. n. 37
Appellatio confessi non admittitur, quod limitatur. p. 200. n. 38
Appellationem confessi rejectam à iudice inferiore poterit iusta de causa superior admitti. p. 201. n. 40
Appellatio in criminalibus nonnullis in regnis de consuetudine non admittitur. ibid. n. 41
Appellatio tolli potest per Principem non recognoscentem superiorem, si causam appellatione remota delegaverit. p. 202. n. 48
Licet appellatio prohibetur lege, aut rescripto, poterit iudex ex causa illam admitti. ibid. num. 49
Appellatio in possessionis quoad effectum suspensivum quando admittatur de iure communi. p. 204. n. 63. 65. & seq.

Index Rerum,

Non operatur effectum suspensivum omni iure in summario remedio ex lege finali, *C. de edict. D. Adriani*, toll. nec in similibus. p. 203. & seq. n. 59. & 61

Limitatur. p. 204. n. 60

Nec in causis executivis. p. 205. n. 68

Nec in præcepto de exequendo. ibid. n. 69

Appellatione prohibita per legem, aut Principem, intelligitur tantum quoad effectum suspensivum. p. 205. n. 70.

Appellatio ab interlocutoria regulariter non admittitur, sed aliquando illi defertur. p. 206. n. 1. & 2.

Appellatio à revocatione attentatorum quem producat effectum. p. 205. n. 72

in Appellatione ab interlocutoria causam exprimeret opus est, nisi vim definitivæ habeat. p. 207. n. 7

post Appellationem innovata per iudicem à quo, an illa justificata, sint à principio irrita, vel rescindantur, cum scilicet ab interlocutoria appellatur. ibid. n. 10

Et iam processus sit nullus. ibid.

Appellatione pendente, innovata per tertium ut attentata non revocantur. p. 195. n. 2. & p. 208. num. 15

inter Appellationem judicalem, ac extrajudicalem differentia, remissivè. p. 208. n. 16

Appellatio absolute interposita causam nullitatis includit, & utramque ad superiorem devolvit, ut etiam de nullitate cognoscat. p. 210. num. 26.

Appellatione deserta, antequam super desertione pronuncietur, poterit iudex ad quem de causa appellacionis, ac nullitatis cognoscere, si adversa pars non opposuerit. ibid. n. 28

ubi Appellatio notorie est deserta, potest iudex ex officio desertionem declarare, & quando appellatio deserta censetur, remissivè. ibid.

Appellationis desertor, licet super illa amplius audire non debeat, de nullitate agere non prohibetur, quanquam de ipsa cum appellavit, incidenter dixerit. p. 210. n. 29

super Appellationis desertione quis iudex valeat pronunciare. ibid. n. 31

post Appellationem ab interlocutoria, innovata per iudicem à quo ante omnia non retractantur. p. 206. n. 3

Ampliatur. ibid. & seq. n. 6.

Limitatur. ibid. n. 4

Arbiter.

pro Arbitri laudo nulla est præsumptio. p. 124. num. 16.

Arbiter ad expensas instar iudicis damnare potest. p. 227. n. 4

Arbiter an possit laicus eligi in causa spirituali, aut arbitrator. p. 176. n. 3

Archidiaconus.

Archidiaconus quoad jurisdictionem est Episcopi vicarius ipso iure. p. 88. n. 12

Archiepiscopus.

Archiepiscopus Toletanus creatur in perpetuum major Castellæ Cancellarius. p. 16. n. 74

Archiepiscopus etiam dum visitat, nequit subditis suis Ordines conferre, aut pontificalia aliter exercere, nisi de consensu suffraganei diocesis ubi existit. p. 88. n. 16

Argumentum.

Argumentum à correlativis non procedit, data ratione disparitatis. p. 47. n. 25

Vide *Correlativum.*

Argumentum de contractibus onerosis ad donationes, & ultimas voluntates non semper habet locum. p. 50. n. 42

Argumentum à contrario sensu valide probat. p. 320. n. 5

Assensus.

Assensus quis vocetur, remissivè. p. 265. n. 7

Athanasius Rex.

Athanasius Gothorum Rex fictus Arrianus, sed verus Catholicus. p. 7. n. 20

Athaulphus.

Athaulphus Gothorum Rex, Gallis & Hispanis dominatus est. p. 4. n. 6. Cur à propria gente occisus cum sex filiis. ibid.

Attentatum.

Attentatum definitur. p. 195. n. 1

Attentatum quis committere censetur. ibid. n. 2. & 3. Tertius innovans non dicitur attentare, & quis per eum innovata retractet. ibid. num. 2

Attentatum quotuplex, remissivè. p. 195. & seq. num. 4

Attentata debent ante omnia revocari. ibid.

Nonnullis in casibus revocatio suspenditur, & qui sunt, remissivè. ibid.

Attentatorum revocatio ad quem iudicem spectet. p. 197. n. 10

ad Attentatorum revocationem quæ probari debeant. ibid. n. 12

ut attentata revocantur, quæ sunt intra tempus ad appellandum præscriptum, aut dum controvertitur, an sit appellacionis deferendum. ibid. n. 13.

ad Attentatorum revocationem an agere liceat post conclusum in causa appellacionis. p. 198. num. 21

Attentati revocationem utrum impediatur notorius tituli defectus. ibid. n. 23. Et quæ aliæ exceptiones obstant revocationi, remissivè. ibid.

Attentati remedium favorabilis est interdictio Unde vi. p. 199. n. 24

Attentatum non est, quod iudex à quo post appellationem operatur, cum hæc solum habeat effectum devolutivum. p. 203. n. 53. quod limitatur. ibid.

Attentatorum revocationem petere potest qui appellavit, etsi appellacionem deserat, aut illi renunciet. p. 208. n. 13

Attentata post inhibitionem retractantur, licet malè appellatum pronuncietur. ibid. n. 14

Attentata post extrajudicalem appellacionem ante omnia non revocantur. ibid. n. 16

Audientia.

Audientia Gallicæ quando fuerit constituta. p. 20. num. 88

Augmentum.

Augmentum oppidi cedit Domino, cui illud cum mero, & mixto imperio concessum est. p. 35. num. 1

Augmentum definitur. ibid. Sequitur natum, & conditionem ejus, cuius est accessorium, & de utroque idem iudicandum. ibid.

Augmentum populi ad plures attinentis quomodo dividendum. p. 36. n. 4.

Augmentum rei ad quem spectet in emptione, & aliis contractibus. ibid. n. 5

Augmentum legati cedit legatario à die conditi testamenti: & quid in legato conditionalis. ibid. n. 6

Augustus

& Verborum.

Augustus.

Augusti imperium quando cepit. p. 26. n. 116

Augustus quare ita vocatus. ibid. n. 120

Augustus post mortem inter Deos collocatus. ibid.

Avocare, & Avocatio.

Avocare supremi Principes non possunt causas à Dominis inferioribus aut eorum iudicibus, nisi ob negligentiam, vel aliam rationabilem occasionem. p. 87. n. 6. Et quæ sint rationabiles cause avocandi, remissivè. ibid. n. 8.

Avocari possunt cause à Dominis vasallorum, aut illorum officialibus, antequam inchentur, ad regia Prætoria in casibus Curie. ibid. n. 6

Avocari causas per Principem à suis Magistratibus, nisi ex aliqua speciali ratione, non oportet. ibid. n. 9. Et quæ sint iuste rationes. ibid.

Avocare valet Episcopus causas à suo Vicario Generali, vel foraneo. p. 88. n. 11. Limitatur. ibid. n. 13

Avocare non licet Episcopo causas coram Archidiacono pendentes. ibid. n. 12

Avocare causas Metropolitanus à suffraganeo prohibetur. p. 68. 14. Ampliatur licet negligentia præcedat. ibid. n. 15

Avocari nequeunt cause à Magistratibus inferioribus per iudices Cancellariatum Hispaniæ. p. 89. n. 19.

Avocare an possint domini inferiores causas pendentes coram iudicibus ordinariis sui territorii. ibid. n. 23. & seqq.

Avocare causam, quam subdelegavit num valeat Principis delegatus. p. 90. n. 26

Avocare causas, quas delegant, iudicibus ordinariis permittitur. ibid. n. 27

Avocare causas, ut alii committantur, solummodo Principi licet. ibid. n. 26

Avocata causa per quem notarium expediri debeat. p. 90. n. 28

Avocatio causarum definitur. p. 86. n. 3

Avocatio proprie non dicitur antequam lis coram inferiore pendeat. ibid.

Avocatio omnium causarum à suis Magistratibus Principi licet. p. 89. n. 5. Similiter licet Pontifici de causis ad forum ecclesiasticum spectantibus. ibid.

Avocatio causarum cuique competit ab eo iudice, quem ipse liberè constituit. ibid. n. 7

Avocatio causa pendens facta per Principem ignarum liti pendentiæ, non valet, cuius in rescripto mentio fieri debet. p. 88. n. 10

per Avocationem cause pendentiæ magis læditur Magistratus autoritas, quam si ante susceptum iudicium avocaretur, ideo difficilior avocatur causa, quæ pender. ibid.

Avocatio ut odiosa est restringenda. p. 88. n. 10 & p. 91. n. 35. Non præsumitur. p. 88. n. 10

Avocatio cause pendentiæ in Cancellariis per Regem fieri potest, ad quam certa forma ex nostris legibus observatur. p. 89. n. 20

Avocatio an supremi Castellæ Senatus Consiliiis permittitur. ibid. n. 21

An & quando fieri possit per Nuntios Sedis Apostolicæ, aut Legatos de latere. ibid. n. 22

Avocatio est permittitur Prætori à suo Vicario, seu Locumtenente. ibid. & seq. n. 24. Fallit si ex delegatione alterius procedat. p. 90. num. 25.

ad Avocationem semper expedit, ut aliqua iusta ratio intercedat. ibid. n. 27

ab Avocationis decreto non admittitur appellatio. ibid.

Avocatio tacite, vel expressè sit. ibid. n. 29

Avocatio cum decreto irritante quem operetur effectum. p. 92. & seq. n. 42. Non producit suos effectus ad preces alicujus expedita, si deprecator rescripto uti noluerit. p. 92. n. 43

Avocatio nisi nota fiat iudici, manus ejus non ligat. ibid.

Avocatio cum clausula, *Motu proprio*, reddit irrita acta à die expediti rescripti, etsi iudex illam ignorans operetur. p. 94. n. 49. & seq.

Avocatio cause ex motu proprio ligat manus iudicis inferioris, quomodolibet ad ejus notitiam perveniat, nec intimatio desideratur. p. 95. n. 53.

Avocacioni an sit locus post causam instructam. ibid. n. 56.

Avocatio cum clausula, *Motu proprio*, si exprimitur ad partis preces expedita, cuius sit effectus. ibid. n. 57

Avocatio ad partis petitionem non impedit usum jurisdictionis antequam iudici notificetur, sed aliud in Romana Curia observatur. ibid. num. 58

de Avocacioni rescripti scientia ad impediendum jurisdictionis usum. ibid. n. 56.

Aurelius.

Aurelius Gothorum Rex turpissimum cum Mauris pactum inivit. p. 11. n. 47

Auxilium.

Auxilium brachii secularis quando, & quomodo postulandum. p. 97. n. 2. & seqq.

B

Bellum.

Bellum Punicum secundum quando, & qua occasione ortum. p. 2. n. 1.

Beneficium.

in Beneficiis quoties Pontifex manus apponit, etsi gratia non fortitur effectum, Ordinario collatio interdicitur. p. 90. num. 31. p. 93. num. 43.

Beneficium collatum à Prælo putativo, etsi detegatur communis error, non auferetur possessori. Idem juris erit de patrono putativo. p. 127. n. 13

Beneficii collatio absque præsentatione, patrono sciente, & non contradicente, subsistit. p. 139. n. 26.

Idem erit, si collationem ignorans intra tempus non reclamet, quod patronus ad præsentandum iure conceditur. ibid.

Beneficii collatio etiam bona fide per Episcopum facta retractatur, si patronus infra tempus legitimum reclamaverit. p. 140. n. 33

de Beneficii Ecclesiastici possessione an iudex laicus cognoscere valeat. p. 280. n. 1. & seqq.

Beneficii fructuum laicus conductor quo in foro conveniendus. p. 181. n. 14

de Beneficii, ac cuiusque rei spiritualis possessione etiam inter Ecclesiasticos cognoscitur in supremis Prætoriiis Regalibus, ne cuique violentia inferatur. p. 282. n. 17. & seqq.

Beneficia Ecclesiastica obtinere in Indijs Occidentalibus exteri prohibentur. p. 284. n. 28

Index Rerum,

In Beneficiorum provisione oriundi præferri debent. *ibid.* & seq. n. 29. & 32
 In Beneficii impetratione exprimi debet patria, seu diocesis, ubi prætor est ortus, alioqui gratia habetur irrita.
 Beneficium patrimoniale Hispaniæ, si per Pontificem conferatur Clerico, qui natus non est ubi vacat, Bullarum retentione, ac supplicatione impediatur exequutio. *ibid.* & seq. num. 31.
 Beneficia patronatus ecclesiastici si vacant in Curia, absque assensu patroni conferuntur: secus si laicalis sit patronatus, vel mixtus. p. 188. n. 9. Solet tamen Pontifex etiam laicali patronatui præjudicare ea conferens Beneficia, nisi ad Principes spectet jus presentandi. *ibid.*
 Beneficia patronatus ecclesiastici conferre potest Legatus de latere, contempto patrono. p. 188. n. 10. Non sic cum patronatus est laicalis, vel mixtus. *ibid.* n. 11. Fallit si ius patronatus laicale competat ex privilegio, aut præscriptione. *ibid.*
 Beneficiorum reservatio non complectitur quæ sunt patronatus laicalis, vel mixti. p. 289 & seq. n. 12. & 22.
 Beneficium vacare in Curia, vel apud Sedem Apostolicam an sit idem quoad reservationem. p. 290. & seq. n. 24. An differat vacare in Urbe, vel in Curia, remissive. *ibid.*
 Non omne Beneficium, cuius possessor Romæ decedit, dicitur in Curia vacare quoad reservationem. p. 291. n. 25
 Beneficia patronatus laicalis, quæ in Curia vacant, & reservationi non subjiciuntur, an per Pontificem, vel per Ordinarium, presentatione præcedente, conferri debeant. *ibid.* n. 26
 Beneficiorum majorum provisio spectat ad Pontificem. *ibid.*
 Beneficium non censetur in Curia vacare, tamen si ibi presentati super illo litigantes decedant, quia jus in re non habent. p. 293. n. 44
 de Beneficio si duo instituti litigent, & possessor in Curia decedat, colligante ubilibet defuncto, Pontifex (sæpe patrono illud confert, si ecclesiastici sit patronatus: secus si laicalis *ibid.* n. 45
 Beneficia vacant, quæ obtinet ad Episcopatum assumptus: similiter & ecclesiasticæ pensiones. p. 297. n. 76
 Bigamia.
 Bigamiam non contrahit, cui a se solo cognitam ducit in uxorem. p. 261. n. 34
 Bigamia non contrahitur per duplex matrimonium, nisi cum utroque conjugio consummatur. *ibid.*
 Bonum.
 Bona civitatis sunt in triplici differentia. p. 394. num. 47
 Bona civitatis an, & quanto tempore præferantur. *ibid.* n. 48
 Bulla.
 Bulla Cruciatæ quando Regibus Hispaniæ primum concessa. p. 200. n. 87
 Bullæ Pontificiæ in Hispania non mandantur exequutioni, quoties per illas exteris Beneficia ecclesiastica conferuntur, aut pensiones. p. 184. num. 28
 per Bullarum retentionem auctoritas Sedis Apo-

stolica non minuitur, imò potius augetur. p. 285. n. 33
 Bullæ Pontificiæ retinentur apud nos, si Beneficium patronatus laicorum, sæpe patrono conferatur. p. 287. n. 1
 Bullarum retentioni utrum sit locus ex aliis causis præter expressas in lege Regiæ remissive. p. 290. n. 21
 Bullæ retinentur si derogent ecclesiasticæ ordinariæ jurisdictioni. *ibid.*
 Bullæ non exequuntur in Hispania, quibus beneficium patronatus resignatum absque patroni assensu conferatur. p. 295. n. 59

C

Cancelaria Hispania, & Cancellarius.

Cancelariarum Hispaniæ institutio, ac de quibus causis cognoscatur in illis. p. 188. n. 83. p. 59. n. 46. & p. 36. n. 1
 ad Cancellarias quæ causæ à Regio Consilio Castellæ remitti debeant. p. 88. n. 2
 in Cancellariis non cognoscitur in prima instantia, nec per simplicem querelam, nec super nullitate principaliter: excipiuntur casus, qui Curie vocantur. p. 89. n. 19
 Cancellariæ unde Regia Prætoria Hispaniæ dicta. p. 59. & seq. n. 47
 de Cancellarij officio, ac dignitate, remissive. *ibid.*
 Canonicatus.
 Canonicatum electivorum per concursum origo in Hispania. p. 19. & seq. n. 87. Non subjacent reservationibus. *ibid.*

Cantabria.

Cantabria unitur coronæ Castellæ. p. 18. n. 83
 Caput.
 Caput Romana, s. Debet, de appellat. in 6. intelligitur. p. 5. n. 9. & seqq.
 Capitis Romana, s. Contrahentes, de for. comper. in 6. intellectus, remissive. p. 100. n. 24
 Capitis Cum capella, de privileg. intellectus, remissive. p. 109. n. 26
 Capitis Quavis, 25. de re judic. intellectus, remissive. p. 129. n. 47.
 Caput Cum nuper, de re judic. intelligitur, p. 129. & seq. n. 52. & 53.
 Capitis Cum olim, de caus. poss. & propr. intel. lectus. p. 131. n. 3. & seqq.
 Capitis Super eo, de offic. deleg. intellectus. p. 139. n. 24. & 27
 Capitis 1. de caus. poss. & propriet. interpretatio. p. 202. n. 46
 Capitis Si iudex laicus, de sent. excomm. in 6. intellectus, remissive. p. 270. n. 1
 Capitis penultimi de iurispatron. intellectus, remissive. p. 295. & seq. n. 62
 Capitis Aliud 12. q. 1. intellectus. p. 278. n. 15. & p. 279. n. 18. & seq.
 Caput Cum in tua, de decim. explicatur pro D. Covar. p. 302. n. 30. & seq.
 Capitis 1. de Paroch. intellectus. p. 330. n. 15

Castella.

in Castella quando iudices creati eum suprema jurisdictione. p. 13. n. 57
 Castella exempta à subjectione Regum Legionis. *ibid.* n. 61.
 Castellæ regnum constituitur. *ibid.* n. 65. Præponitur Legioni in regalibus rescriptis, *ibid.* n. 66
 Castellæ

& Verborum.

Castellæ excellentiæ, & unde sic appellata. p. 21. n. 89. & seq.
 Castrum.
 Castrum si eximatur à jurisdictione civitatis, retenta pascuorum participatione, licet civibus in propriis agris vineas, aut oliveta plantare in præjudicium exemptorum. p. 303. num. 34.
 Castrum exemptum an possit sicut antea uti pascuis publicis civitatis, à qua se eximit. *ibid.* n. 38. & seqq.

Castulo.

Castulo civitas quondam Hispaniæ nobilissima. p. 21. n. 90

Causa.

Causa nulla regulariter in prima instantia tractari potest apud suprema Prætoria, etsi Cancellaria residet ubi iudicium peragi debet, alioqui processus erit nullus, & exceptio incompetentiæ in quavis parte litis opponi poterit. p. 65. n. 1
 Causa semel ad Curiam per privilegium introducta, ibi finienda, etsi privilegij ratio, iudicio pendente, cessaverit. p. 66. n. 4
 Causa cæpta apud inferiorem, an possit ad Curiam advocari, si lite pendente privilegium superveniat litiganti. *ibid.* n. 5
 Causæ minoris quantitatibus non deferuntur ad Curiam per privilegiatos, & quæ sit minor quantitas. p. 76. n. 18
 Causa non dicitur jus actoris antequam in iudicium sit deductum. p. 86. n. 3
 Causa semel Curiam Romanam ingressa nunquam exit, nisi ex Pontificis commissione. p. 90. n. 30

Casus.

Casus Curie plures, & qui sint, remissive. p. 65. num. 12
 Casibus Curie quando locus non sit. p. 69. n. 23

Cenobium.

Cenobium Carthusianum. Vide Monasterium.

Chindesvinthus.

Chindesvinthus Gothorum Rex. p. 9. n. 35

Chintila.

Chintila Gothorum Rex. p. 9. n. 33

Chirographum.

Chirographum quid sit, & quomodo comprobandum, ut fidem faciat. p. 187. n. 7
 Chirographum nihil interest qua manu scriptum modo debitor illi subscripserit. *ibid.* n. 8
 Chirographum recognitum judicialiter plene probat, etiam scriptum à creditore absque debitoris subscriptione, & apud nos exequutioni mandatur. p. 188. n. 9
 ut Chirographum plene probet, an sufficiant duotestes de illius confessione deponentes. *ibid.* n. 10. Utrum desideretur unà cum testibus literarum comparatio. *ibid.* & seq. n. 18
 Chirographum non probet, etsi testes deposuerint se agnoscere subscriptionem, ac formam literarum debitoris. p. 186. n. 12
 ad Chirographi comprobationem scemine admittuntur in testes. *ibid.* n. 13
 Chirographum, seu apocha plene probat, quoties testes instrumentarij proprias subscriptiones agnoscentes asserunt, illud à debitoribus, ipsi presentibus, scriptum, aut subscripserunt. *ibid.* & seq. n. 14. & 17. Tunc nulla literarum comparatione est opus. *ibid.*
 Chirographum debet esse scriptum, vel subscriptum manu debitoris, ut probet. p. 189. n. 16
 Probat etiam per creditorem scriptum, modo debitoris manu subscriptum. *ibid.*
 In adhibenda fide Chirographo iudex maxime attendere debet ad petentis mores, & qualitatem. p. 188. n. 14
 Chirographum juxta legem Scripturæ, C. qui prior quibus solemnitatibus conficiendum. p. 189. n. 22. & seq.
 Chirographum comprobatum quam probationem producat. p. 191. n. 34
 Citare, & Citatio.
 Citatio personalis an fieri possit in alieno territorio. p. 103. & seq. n. 42. & 43
 Citare opus non est eos, quibus sententia secundario nocere potest. p. 126. n. 34
 Citatio utilis est, ut sententia inter alios lata aliis nocere valeat. p. 130. n. 54
 Citationem primam nec Principes regulariter sup- plere potest. p. 201. n. 43. Nec idem, illa omnia, procedere potest, nisi ex causa rationabili. *ibid.*
 Citatio ad sententiam si omittatur, nullitatis vitium intervenit: ipse tamen Princeps, ea solemnitate neglecta, jure sententiam profertur ac lege, vel consuetudine ejusmodi solemnitas tolli poterit. p. 201. n. 44
 Citatio non requiritur ubi Princeps jubet, quod à suo libero pendet arbitrio, licet inde tertio præjudicium generetur. p. 202. n. 45
 Citandus est qui promissit solvere quod alius deberet, si post mortem debitoris fiat rationum calculatio. p. 214. n. 37. & seqq.

Ciudad Rodrigo, Latinè Miobrica, quando, & à quo condita. p. 16. n. 73
 Civis, & Civitas.
 Civitas regalis in Hispania à quo constructa. p. 17. n. 78.
 Civis an possit testimonium ferre in causa suæ civitatis. p. 157. n. 13. Quanta fides illi adhibenda. *ibid.* n. 14

Clausula.

Clausula, Appellatione remota, quos operetur effectus. p. 139. n. 24. An tertium comprehendat? *ibid.* & p. 140. n. 34
 Clausula, Appellatione remota, etsi unius litigantis odio adjecta, utrumque ab hoc excludit auxilio. *ibid.* n. 34. Ea clausula ex Notariorum stylo solet inferri. p. 141. n. 36
 Clausula, Supplentes omnes, non extenditur ad supplendum defectum primæ citationis, nec aliorum quæ sunt de jure naturæ. p. 202. num. 47
 Clausula Appellatione remota, non impedit devolutivum effectum, de qua remissive. *ibid.* num. 52
 Clausula, Quod si non omnes, & Clausula, Et eorum curibus, quomodo differant quoad recitationem, & de aliis differentiis remissive. p. 225. n. 70. & seqq.
 Clausula si consuecat apponi in instrumentis, etsi prætermittatur, pro inserta habetur. p. 214. num. 16.
 Clementina.
 Clementina 1. de re judic. ampliatur, ut procedat, si duæ sententiæ conformes proferrantur, ubi ex statuto ab illis appellare non licet. p. 16. n. 33. Sed rejicitur ampliatio. *ibid.* n. 34
 Clericus.

Index Rerum,

Clericus & Clericatus.

Clericali privilegio fori non gaudet delinquens, qui captus per iudicem laicum Ordinibus Sacris infligitur, aut Beneficium obtinet Ecclesiasticum. p. 267. num. 18. Idem erit, si quis post emissum votum Ordines suscipiendi delinquat, ac deinceps Clericus fiat: quod verum est, si alias praesumatur, fraudulenter se ad forum ecclesiasticum recepisse. p. 268. n. 21.

de Clericatu ad gaudendum fori Privilegio solum Ecclesiasticus cognoscere potest. p. 270. num. 2. Aliud de consuetudine aliquibus in provinciis observatur. ibid. num. 4. Sed non apud nos. ibid. n. 5.

Clericatus ad gaudendum fori privilegio quomodo probetur. p. 271. n. 14. & seqq.

de Clericatu qualemque cognitionem habet iudex laicus, ut reum statim ad Ecclesiasticum remittat: & qualis probatio ad id sufficiat. pag. 272. numero 17. & seqq.

Clerici censentur vassalli Principis secularis. p. 12. n. 7.

Clericus Senator Regius subicitur iudicio syndicatis coram iudice laico. ibid. numero 8.

Clericus per vim, vel dolum spoliatus a laico potest pro restitutione forum quod maluerit adire. p. 76. n. 14.

Clericus haeres laici causam ceptam coram iudice seculari in eodem foro prosequi tenetur. p. 81. num. 4. Ampliatur hoc. p. 83. num. 17.

Competens ad defendendum emptorem, nequit uti fori declinatoria. p. 81. n. 5. Ampliatur. p. 82. n. 11.

Agens regulariter non habet fori electionem. p. 81. n. 9.

Clericus pro sua rei defensione quam apud colomum, vel inquilinum habet, uti poterit fori privilegio: secus si ut auctor laudatus ad iudicium accedat. pag. 82. numero 10.

Clericus si reconvenitur a laico, coram seculari iudice cogitur respondere. p. 83. numero 31.

Conventus ut haeres laici a creditoribus defuncti actione personali, vel mixta, quo in foro respondere tenetur. p. 83. n. 18. & seqq.

Clericus haeres laici petitione hereditaria, vel actione reali conventus de re hereditaria, ad forum secularis iudicis trahi non potest. ibid. num. 23.

in Clericum laici heredem exequutio fieri non potest pro debitis defuncti per iudicem laicum. p. 84. n. 24. Limitatur si in via exequutio procedi ceperat adversus defunctum, dum viveret. ibid.

Clericus propter falsitatem in foro seculari commissam, a iudice causa nec pecunia dampni potest. p. 161. n. 41.

Clericus utrum valeat tabellionatus munere fungi. p. 168. n. 36. & seqq.

Clericus ob res alienum nec carcerari, nec excommunicari potest. p. 99. n. 17.

Clericus tacite, vel expresso an possit prorogare jurisdictionem Praelati non sui. p. 102. n. 34. & seqq.

Clericus agens possessorio in foro seculari, an ibi de proprietate litigare cogatur? p. 85. num. 32.

Clericus in civilibus triplici sententia conformi damnatus, an gaudeat privilegio capitis *Odoardus, de solut.* p. 16. n. 32.

Clerici quo iure sint exempti a secularibus potestatis. p. 256. num. 2. & 3. Quoad causas spirituales sunt exempti iure divino, ita ut iudex laicus nec incidenter de illis cognoscere permittatur. p. 257. n. 4.

Clericus in Republica perniciem delinquentes potest Princeps secularis coercere, si ecclesiastica potestas praemonita illos corrigere neglexerit. ibid. n. 6.

Clerici habitantes apud infideles in civilibus subiunguntur eorum Principibus, iustaque tributa in foro interno solvere tenentur. ibid. num. 7.

Clericos a jurisdictione temporali potuerunt Pontifices eximere abique Principum secularium beneplacito. p. 251. n. 8.

Clerici quoad causas temporales a seculari jurisdictione sunt liberi iure tantum Pontifici, non divino. ibid. n. 5.

contra Clericorum immunitatem Princeps secularis quicquam non valet statere. ibid. n. 9. An Pontifici liceat illi derogare. p. 257. n. 10.

Clericorum causas adhuc temporales nullus Praelatus inferior Pontifice laicis poterit delegare. p. 258. n. 11.

Clericus immunitatem in praedictum laice jurisdictionis nullus Episcopus in sua dioecesi concedere valet. ibid.

Clericorum privilegium, etsi a iure divino proveniret, liceret Pontifici illorum causas laicis committere. ibid. n. 14.

Clerici ut conveniantur aliquibus in causis in foro seculari, poterit consuetudine introduci: sed non generaliter in omnibus, etiam civilibus. ibid. n. 16.

quibus Clericis competat ejusmodi exemptio, si ad jus divinum referatur. ibid. & seq. n. 17.

Clericus Subdiaconus, qui ex dispensatione uxorem ducens retinet pensiones ecclesiasticas, fori gaudet privilegio, etsi cum non virgine contrahat. ibid. & seqq.

Clericus in minoribus, vel primae Tonsumae fori privilegio potitur. p. 259. n. 18.

Clerici conjugati in criminalibus tantum fori privilegio jvantur. ibid. n. 19.

Clericus in minoribus quando fruatur fori privilegio, ex Tridentino. ibid. n. 20. Non servans requisita Concilii solum canonis privilegium retinet. ibid. n. 21. Difficilius privilegia adiunguntur constitutis in Sacris, quam aliis clericis. ibid. n. 22.

Clericus non observans quae Concilium decernit ut gaudeat privilegio fori minoribus initiatus Ordinibus, ita ipso iure caret immunitate, ut iudex laicus abique degradatione illum punire possit, & an sententia declaratoria Ecclesiastici opus sit. p. 260. n. 25.

Clericus licet privilegio fori non gaudeat, poterit per ecclesiasticum puniri. Et quid si iudex laicus in causa praevenerit. ibid. n. 26.

Clericus si non digne puniatur ab Ecclesiastico, licebit laico clericum reum meritis afficere poenis. ibid.

Clericus conjugatus quando juvetur fori privilegio

& Verborum.

legio. ibid. n. 27. Quibus vestibus uti debeat. p. 260. n. 28.

Clericus in minoribus non deferens vestes statui conformes ex justa causa, non privatur fori privilegio. p. 261. n. 29.

Clerici an peccent si habitum, & Tonsumam non deferant? remissive ibid. Et similiter qua poena plebantur. p. 264. n. 2. Arma deferentes utrum fori privilegio priventur. p. 261. num. 30.

Clerici conjugati in Hispania an debeant incedere in vestibus, ac tonsura ad instar presbyterorum, ut potantur fori privilegio. ibid. num. 31.

de Clerici vestitu ad gaudendum fori privilegio, si dubitetur, per ecclesiasticum definiti debet. ibid. n. 31. & seqq.

in Clerico conjugato quae concurrere opus sit, ut fori privilegio fruatur. p. 261. n. 33.

Clericus, uxore ducta, quando bigamiam incurrat, ut fori privilegio destituatur. ibid. numero 34.

Clericus per matrimonium ratum omnia privilegia clericalia amittit, praeter fori, & canonis: per sponsalia de futuro nullum. ibid. n. 35. Solutio matrimonio eadem recuperat. ibid.

Clerici uxor an gaudeat fori privilegio? ibid. Et quid de filiis. p. 262. n. 36.

Clerici quas vestes deferre debeant, quarum honestas ex regionis consuetudine aestimatur. ibid. n. 38.

Clerici in minoribus non observantes conditiones Tridentini an possint gaudere fori privilegio ex consuetudine? ibid. n. 39.

Clericus in minoribus tamen per desertionem habitus, aut tonsurae privilegio fori iure ipso privetur, si illa reassumat, suae exemptioni restituetur. p. 162. n. 40.

Clericus in minoribus ut se fori privilegio tueatur, quanto tempore antequam delinqueret, vestes, ac tonsuram gestare debeat. ibid. num. 41.

Clericus qui cum unica, & virgine matrimonium contraxit, etsi vestes relinquat clericales, si matrimonio extincto eidem indutus ut clericum se gerat, omnibus status privilegiis gaudebit: secus si cum non virgine, aut bis matrimonium contraxit. p. 262. n. 42.

Clericus conjugatus negotiator fori, & canonis privilegium retinet. ibid. n. 43.

Clerico in Sacris interdicitur negotiatio, & quando dicatur negotiator. p. 263. n. 44.

Clericus conjugatus, etsi potatur fori, & canonis privilegio, ad tributa, gabellas, & munera publica, sive onera tenetur. Nec potest creati Episcopi Vicarius, aut alias ecclesiasticam exercere jurisdictionem. ibid. n. 45.

Clericus in minoribus ante Tridentinum quamvis vestibus, & tonsura non uteretur, omnibus clericalibus privilegiis poteratur, nisi per Praelatum monitus eas deferre negligeret. ibid. n. 46.

Clericorum immunitas an possit consuetudine coarctari? ibid. n. 47.

Clericus, qui in sacris non est, aut beneficium non obtinet ecclesiasticum, cum laicis contrahit, & publica sustinet onera ex lege regia. p. 263. n. 48.

Clerici primae Tonsumae gaudent fori privilegio

etiam in civilibus, si requisita per Concilium observent. p. 264. n. 1.

Clerici minorum Ordinum, aut primae Tonsumae nullo jvantur fori privilegio, si Concilii formam non adimpleverint. ibid. n. 2. Alexandrina constitutio in usu non est post Tridentinum. ibid. n. 3.

Clericus in minoribus ante Tridentinum, ut fori privilegio careret, ter specialiter per Praelatum monendus erat, ut vestes clericales, ac tonsuram deferret. ibid. n. 4.

Clericus in factis licet enormissima perpetraret, nequit per iudicem laicum puniri ante actualem degradationem: Sed an simul traditione opus sit, controuertitur. p. 265. num. 5.

Clericus degradatus fori secularis efficitur. ibid.

De forma degradationis, remissive. ibid. n. 6.

Clericus assassinus, nulla praevia degradatione in foro seculari punitur. p. 265. numero 7.

Clericus ob crimen laesae majestatis an degradandus, remissive. ibid.

Constitutus in Sacris nequit per saecularem iudicem abique degradatione damnari, etsi vestibus detelictis, se pluribus immisceat saecularibus. p. 265. num. 9. Limitatur. p. 266. num. 10. Aliud juris est de clerico in minoribus, & quid si beneficium obtineat ecclesiasticum. ibid. n. 11.

ut Clericus in sacris a laico puniri possit, frequentia criminum desideratur, qua in ceteris opus non est. p. 266. n. 12.

Clericus effectus bona fide post delictum, fori privilegio jvatur. ibid. num. 13. Aliud erit si fraudulenter Ordines suscipiat, ut a saeculari jurisdictione se eximat. ibid. & seqq. num. 14.

Ecclesiasticus, non saecularis iudex cognoscit, an delinquens bona, vel mala fide ad Ordines ascenderit. p. 267. numero 15.

Qui post delictum sacros Ordines impetravit, ut poenam evaderet, nequit corporaliter a laico iudice coeeri: in bona tamen procedere licet, & clericum in carceribus detinere. ibid. n. 17.

si Clericus ille poena corporali ob crimen sit dignus, debet per Episcopum degradari, & foro seculari committi, ut puniatur. p. 267. n. 19.

Clericus in minoribus quoties fori privilegio non defenditur, per iudicem laicum sine degradatione punitur. ibid. n. 20.

Clericus in Sacris usque ad sententiam in causa criminali coram seculari iudice, etsi responderit, poterit etiam post rem judicatam declinatoriam opponere, ac remittetur ad Ecclesiasticum, qui non tenebitur stare sententiae, seu actis iudicis laici. p. 270. num. 7.

Clericus nec de licentia Praelati potest jurisdictionem laici iudicis prorogare. ibid. numero. 8.

Clericus a iudice laico captus, etsi se saecularem asseveret, potest per ecclesiasticum peti, cui debet restitui. p. 271. n. 12.

Clericus qui omisit declinatoriam opponere in foro seculari, cum ad Ecclesiasticum remittitur.

Index Rerum,

- inr, est ad expensas litis damnandus. *ibid.*
n. 11. Et a quo iudice. *ibid.*
 Clericus pro administratione numeris publici an
 possit per laicum iudicem puniri pro commis-
 sis in officio. *p. 274. n. 29*
 Clericus in minoribus ita demum apud nos ad
 munera publica recipitur, si fori privilegio de
 jure non gaudeat. *ibid. n. 30*
 Clericis armorum delatio, & usus interdicitur,
 & ob transgressionem debent excommunica-
 ri. *p. 275. n. 37*
 Clericus si reperitur armatus, num per laicos
 ministros possit armis spoliari. *ibid. num. 38.*
 & 40.
 à Clerico poenam lege regia stabilitam ob delationem
 armorum ecclesiasticus extorquet: non
 secularis iudex. *ibid. n. 39*
 Clerico, & laico simul delinquentibus, iudex
 ecclesiasticus in utrumque procedere non va-
 lebit. *p. 276. n. 1.* Limitatur. *ibid. n. 2. & p. 277.*
num. 8. An sit locus praeventioni quoad reum
 laicum in causis dividuis, & quae mixti fori
 non sunt. *p. 277. n. 9*
 Clericus, & laicus si communem causam civi-
 lem habeant, an uterque possit ecclesiastico
 in foro conveniri? *ibid. n. 9*
Canonium.
 Canonium Carthusianorum del Paular quando
 constructum. *p. 19. n. 84*
Collegium.
 Collegium majus S. Bartholomaei Salmanti-
 num, quod Vetus dicitur, quando erectum.
p. 19. n. 86.
 Collegium majus Complutense S. Ildefonsi
 quando institutum. *ibid. & seqq. n. 87*
Colonus.
 Colono propter sterilitatem pensio remittitur.
p. 250. n. 1. Quod ampliatur. *p. 251. n. 5*
 Colonus ob insolitam fructuum ubertatem an
 pensionem augere teneatur. *p. 250. n. 2*
 Colono quando profit sterilitas ad pensionis
 remissionem. *ibid. n. 3*
 Colonus compensat unius anni sterilitatem cum
 abundantia alterius. *ibid.* Quod verum est in
 una eademque locatione: secus in diversis
 etiam inter easdem personas, ac eadem merce-
 de celebratis. *p. 251. n. 4*
 ut Colono remittatur pensio, quanta debeatur esse
 sterilitas, & quomodo probanda. *p. 251. n. 6.*
 & *p. 252. n. 19.* & *seqq.*
 Colono non est facile remissio concedenda: de
 quo observata digna proponuntur iudicibus
p. 251. n. 13
 Colonus sterilitatem passus, quia infra dimidiam
 fructuum consuetorum percepit, an mercedis
 diminutionem consequatur. *p. 252. n. 19.* & *seq.*
 Colono ob sterilitatem non competit remedium
 legis 2. C. de *refti. vend.* *p. 253. n. 21*
 Colonus quoties utitur dispositione legis 23.
tit. 8. p. 5. in casu sterilitatis admonere debet
 locatorem, ut collectioni, ac mensurae fructuum
 adstant. *ibid. n. 22.* Aliquando à decisione dic-
 tae legis 23. Partite ob probationum ambi-
 guitatem superiores iudices solent recedere.
p. 253. n. 23. Eadem regia lex minimè procedit
 quoties culpa vel levissima coloni sterilitati
 praebuit occasionem. *ibid. n. 24*
 Colonus nullatenus relevat ab integre pensio-
 nis solutione sterilitas, quae in regione fre-
 quenter contingit. *ibid.*

- Colonus qui casibus fortuitis renunciavit, an
 possit agere propter sterilitatem, ut pensio
 remittatur, remissive. *ibid.*
Comestabilis.
 Comestabilis Castellae dignitas quando primum
 instituta. *p. 19. n. 84*
Comitia.
 Comitiorum Romanorum ritus, ac differentia,
 remissive. *p. 25. n. 12. & 115*
Commenda.
 in Commendis Indorum quo ordine succedatur
 & est locus representationi. *p. 318. n. 87*
Commodum.
 Commodum ex sua improbitate nullus permissi-
 tur reportare. *p. 75. n. 10*
Competentia.
 Competentia inter Toletum & Burgos per Pro-
 curatores in Comitibus orta. *p. 18. n. 81.*
Comparatio.
 Comparationi literarum quanta fides in iudiciis
 adhibenda, remissive. *p. 188. n. 15*
Concessio.
 Concessio si fiat ad beneplacitum Pontificis, co-
 mortuo, expirat. Aliud erit, si quid ad bene-
 placitum Sedis Apostolicae concedatur. *p. 107.*
num. 12.
Concivis.
 Concives, seu vicini in Hispania habent jus
 mittendi greges, ut in alienis agris post fructus
 perceptos pascantur. *p. 301. n. 21.* Utrum
 istud tolli possit regia facultate, aut communi
 incolarum assensu. *ibid.*
Conditio.
 Conditio potestativa in contractibus an per hæ-
 redem possit adimpleri. *p. 319. & seq. n. 2.*
 & 10.
 Conditio dandi an habeatur pro impleta, si de-
 cesserit is cui dare oportet, antequam ac-
 cipiat. *p. 320. n. 3*
 Conditio est specificè implenda. *ibid. n. 8*
 Conditio potestativa in contractibus, & ultimis
 voluntatibus, an statim cum possit, impleri
 debeat? *ibid. n. 9*
 Conditio potestativa quando censetur ita co-
 herere personæ ut per hæredem impleri non
 possit. *ibid. n. 10*
 Conditio utrum ad tempus contractus retrotra-
 hatur. *p. 321. n. 14*
 Per alium impletur, quoties non coheret perso-
 næ, cui adjicitur. *ibid. n. 17*
 Conditio potestativa impleri nequit cum hærede
 ejus, cum quo implenda erat. *p. 323. n. 27*
 Conditio eadem quoadquocunque impleri in con-
 tractibus potest, sive vivo, sive mortuo pro-
 missore. *ibid. n. 31*
 Conditio dandi Titio, si ipse voluerit, vel pete-
 rit, per hæredem impleri nequit. *p. 325*
num. 41.
 Conditio consistens in declaratione voluntatis,
 ut si voluero, per hæredem non adimpletur,
ibid. n. 42
 Conditio quando possit per æquipollens adim-
 pleri. *p. 326. n. 49. cum seqq.*
 Conditio potestativa implementum præter-
 mittens, non videtur à contractu resciri. *ibid.*
num. 52.
 Conditio per æquipollens impleri potest, etiam
 ex parte illius, cum quo adimpleri debebat.
p. 328. n. 59.

Conditio

& Verborum.

- Conditio inducitur, interpretatur, ac excluditur
 ex mente agentium. *p. 327. n. 54*
 Conditio potestativa implenda facultas tran-
 sit regulariter ad hæredes, sicut ipse condi-
 tionalis contractus. *ibid. n. 57*
 Conditionales contractus transeunt ad hæredes,
 etsi utroque defuncto contrahente, conditio
 existat: secus in legatis. *p. 319. n. 1. & p. 322.*
n. 23. & seq.
Conductor.
 Conductor non tenetur hæredem solvere pro
 tempore, quo locata æde casu uti impeditur,
 velut propter metum pestis, vel hostium. *p. 154.*
n. 26. Ampliatur. *ibid. n. 27.* Limitatur. *ibid.*
num. 28.
 Conductor tenetur adimplere locationem pro
 residuo tempore, si bellum, pestis, vel alia
 causa non habitandi in loco extinguatur.
p. 254. n. 29
Confraternitas.
 Confraternitatibus pietatis intuitu institutis ad-
 scripti laici, fori privilegio non jvantur.
p. 294. num. 5. Illæ habent casum Curiae. *p. 76.*
n. 15
Conscientia.
 à Conscientia, & animo casusque quæ pendent,
 per eisdem juramentum probantur, cum
 aliunde veritas haberi non possit. *p. 273. n. 22.*
 Fallit si agatur de gravi præjudicio tertii. *ibid.*
num. 23
Consuetudo.
 Consuetudo interpretatur contractus. *p. 43. n. 7*
 & *p. 244. n. 60*
 Consuetudo non remittendi reos de uno regno
 ad aliud, damnanda non est. *p. 114. n. 50*
Consul.
 Consules Romani quando, & quomodo crea-
 bantur, & quid si unus intra annum defice-
 ret. *p. 27. n. 124*
Contractus.
 Contractus ex conventionione partium legem acci-
 piunt. *p. 46. n. 24*
 in Contractibus dubium interpretatur contra
 eum, qui potuit aperte loqui. *p. 109. n. 27*
 Contractum nullum ex defectu solemnitatis pos-
 test Ecclesia, minor, & sicut approbare, ac
 contrahentem ad implementum compellere,
p. 243. n. 56. Ampliatur generaliter in omni-
 bus, quorum favore nullitas est introducta,
 nisi lex actui resistat. *ibid. n. 57*
 Contractus, cui dolus causam dedit, adversus
 dolosum subsistit, si deceptus implementum
 postulaverit. *ibid. n. 58*
 Contractus quando incipiat à promissione, vel
 à conditione. *p. 327. n. 56*
Contradictor.
 Contradictor legitimus non habetur agenti ex
 lege finali, C. de *edict. D. Adriani toll.* emptor
 qui post mortem defuncti rem comparavit,
 nisi de antecessoris, seu venditoris iure sitam
 docuerit. *p. 117. n. 19*
Contrahens.
 Contrahens ut viator quando possit in loco
 contractus conveniri. *p. 63. n. 14*
 Contrahens qui cum juramento promisit com-
 parare in loco contractus, vel destinatae so-
 lutionis, potest absens ibi conveniri, & ad
 iudicium invitari trahi. *p. 102. n. 36*
Contumacia.
 à Contumaciae poena, velut litis expensis, libera-

tur qui justam non comparandi causam pro-
 baverit. *p. 230. n. 21*

Creditor.

- Creditor agens hypothecaria an teneatur probare
 dominium rei obligatae penes debitorem
 extitisse, vel tantum in bonis esse cum con-
 traxit. *p. 127. n. 39*
 Creditor agens hypothecaria ex instrumento pub-
 lico an præferatur anteriori chirographario.
p. 189. n. 19. & 20. & p. 191. n. 30. & seq.
 Creditor ex privata scriptura in papyro sigillata
 in Hispania an præponatur habenti similem
 scripturam in communi papyro. *p. 189. n. 10*
 Creditor anterior, qui plene probat per duos
 testes, quod sibi debetur, utrum potior habe-
 beat posteriore ex instrumento publico.
p. 190. n. 26. & seqq.
 Creditor qui hypothecariam obligationem per
 duos testes legitime probavit, num præferatur
 anteriori chirographario. *ibid. & seq. n. 29*
 Creditor hypothecarius non ex confessione debi-
 toris, sed aliis legitimis probationibus in-
 tentionem suam comprobans, præferatur pos-
 teriori cum instrumento publico. *p. 191. n. 32*
 Creditor iure potior ex hypothecca an valeat re-
 vocare pecuniam, ac repetere quæ sunt pos-
 teriori soluta. *p. 245. n. 3. p. 246. num. 11. &*
p. 247. n. 16. & seqq.
 inter Creditores personales utrum privilegiatus
 queat advocare pecuniam non privilegiato so-
 lutam. *p. 247. n. 14*
 Creditor personalis quando teneatur pecuniam
 quam à debitore communi accepit, aliis res-
 tituere. *ibid. n. 15*
 Creditor posterior ex causa lucrativa cogitur red-
 dere anteriori ex onerosa pecuniam, quam à
 debitore recepit. *ibid. n. 17.*
 Creditor prior ex causa lucrativa non advocat pec-
 uniam posteriori ex onerosa traditam. *p. 248.*
num. 18
 Creditor posterior ex causa onerosa utrum præ-
 feratur anteriori ex lucrativa, remissive. *ibid.*
 Creditor revocans rem hypothecatam à tertio
 possessore, si petat eam distrahi, quid iudex
 sit facturus. *ibid. n. 19*
 Quoad avocationem pecunie solute posteriori
 creditori nihil refert, an debitor ante vel post-
 quam cum priore creditore contraxit, nummos
 acquisiverit. *ibid. n. 20*
 Creditor recipiens à debitore quod sibi debetur,
 cum sciat alios extrare iure potiores, an pec-
 cet, & ad restitutionem teneatur. *p. 249.*
num. 26.
 ut Creditor antiquior pecuniam posteriori solu-
 tam repetere non valeat, quando illa con-
 sumpta censetur. *ibid. n. 17*
Culpa.
 Culpa quoties in lege mentio fit, non intelligitur
 de levissima. *p. 239. n. 27*
Curia.
 Curia verbum multipliciter usurpatur. *p. 59. n. 45*
 Curia appellatione continentur apud nos etiam
 leucæ quinque in circuitu, quæ ad illam spec-
 tant. *ibid.*
 Curia Principis forum est omnibus subiectis
 commune, ut ibi reperti conveniri possint.
p. 60. n. 1. Idem est de Rebuspublicis liberis.
p. 61. n. 3
 Curia Romana est forum commune cunctis Ec-
 clesiasticis, non laicis, nisi in temporalibus
 V u 3 sint

Index Rerum,

Curia, ubi residet regium Prætorium, seu cancellaria, forum est commune, ubi quisque ex subditis responderet in iudicio, si adit, astringitur. p.61.n.3
 in Curia jure conventus non solum litem contestari, sed etiam iudicium peragere cogitur. ibid.n.4
 in Curia non possit aliquis accusari de crimine alibi patrato. ibid.n.6.& seqq.
 in Curia non conveniuntur, qui habent privilegium revocandi domum. p.62.n.8

D

Damnatus.

Damnatus ultimo supplicio de jure regio testari permittitur. p.197.n.1. Secus de jure communi, juxta quod si ita damnatus pendente appellatione testetur, subsistet testamentum. ibid.
 Quid si pendente appellatione, obierit is, cuius bona ob crimen addicta sunt per sententiam iudicis, an illi deferantur, vel rei successori. ibid.

Debitor.

Debitor in specie legis scripturas, C. qui potior, an necesse sit, ut propriam subscriptionem agnoscat ad creditoris prælationem. p.189.n.23
 Debitor quantitatis respectu certæ speciei, hac precepta, liberatur. p.241.n.39
 Debitor exsolvens adversus juris ordinem creditoris, fraudatis potioribus, an peccet, remissivè. p.249.n.26

Decretum.

Decretum cum clausula irritante quos producat effectus, remissivè. p.92.n.42
 Ea ut non potest, nisi supremus Princeps. ibid.
 Decretum hoc an astringat Principem ipsum decernentem. p.94.n.48
 De primo, & secundo decreto, eorumque effectibus, remissivè. p.100.n.23

Delegatio, & Delegatus.

Delegatio Pontificis ad causam si non habeat effectum, an possit Ordinarius in eadem procedere causa. p.91.n.32
 Delegatio si fiat nomine dignitatis, non expirat, mortuo, re integra, delegante. p.107.n.12
 Delegatus defuncto delegante, antequam uti jurisdictione incipiat, nihil agit validè, etsi mortem illius ignoret. p.94.n.41
 Delegatus Principis quamquam sciat causam sibi commissam, alteri postea delegatam, non tenetur superferre, donec rescriptum ipsi notum fiat. p.96.n.59
 Delegatus ecclesiasticus an possit, tamen si in literis non exprimat, omisso recursum ad Ordinarium diocesis, auxilium brachii secularis implorare. p.97.n.3. & 4
 Delegatus habens familiam armatam, si requiratur, auxilium tenetur impartiri. ibid.n.4
 Delegatus sciens, re integra, jurisdictionem delegantis quomodolibet extinctam, nequit de causa sibi commissa cognoscere. p.106.n.2
 Secus in iudice dato. ibid.n.3
 Delegatus aliena jurisdictione utitur: iudex verò requisitus sua. ibid.n.2
 Delegatus ad universitatem causarum, pro Ordinario habetur. p.219.n.7

Delegatus ad causarum universitatem, si recusatur, socium assumit: ad causam singularem removetur de jure communi. ibid. Nec opus est causam recusationis exprimere. p.220.n.16
 Delegatus cum clausula, Et eorum cuilibet, an possint omnes simul de causa cognoscere. p.225.n.55

Delicatus.

Delicatus contrahens audiri non debet. p.47.n.26

Decima.

Decimarum debitores possunt in utroque foro conveniri, si laici sint, aut si queratur an hic vel alius illasolvere debeat. p.281.n.9 & seqq. Ampliatur etiam decimarum conductor egerit. ibid.n.10
 Decimarum debitores per censuram ad solutionem compelli possunt. ibid.
 Decima quoties ex concessione legitime Principibus, aut privatis laicis solvi debent, cognitio super illis, si de jure, si de facto, ad forum seculare spectat privativè. ibid.n.11. Ampliatur. p.281.n.12
 Decima nova, quæ solvi non consueverunt, si per Ecclesiasticos petantur, causa per querelam ad supra Prætoriam deferatur. ibid.n.13
 Decimarum laicus conductor quo in foro pretio conveniendus. p.281. & seqq. n.14. & 15

Delictum, & Delinquens.

Delicta ne maneant impunita, publicè interest. p.273.n.22. & seqq.
 Delinquens accusari, & puniri potest in loco delicti, originis, ac domicili. p.110.n.31. Sed de consuetudine in originis loco nullus accusatur. ibid.
 Delinquentes etiam illicitè se à pœna liberare sagunt. p.268.n.24

Democratia.

Democratia politici gubernii species. p.22.n.93

Dictio.

Dictio Et, ac dictio cum, qualiter inter se ad conjungendum differant. p.91.n.36

Dies.

Dies incertus pro conditione habetur. p.325.n.43

Dignitas.

Dignitas quando trahat ad se minus dignum, p.277.n.5. & seqq.

Dilatio.

Dilatio omnis de fraude suspecta rejici in iudiciis debet. p.146.n.8

Dispositio.

Dispositio hominis in dubio ita debet intelligi, ut sit juri conformis. p.77.n.28. Et juxta regionis consuetudinem. p.314.n.52

Divisio.

Divisio non admittitur in successione dignitatum ac primogeniorum. p.30.n.137

Dominium.

Dominium bonorum dotalium, quæ inæstimata traduntur, penes uxorem residet. p.243.n.53
 Dominium rei venditæ non transfertur in emptorem, perfectio contractu, nisi pretium solvatur, aut aliter venditori satisfiat: quod fallit, si de pretio fides sit habita. p.244.n.63

Dominus.

Dominus vassallorum inferiores tenentur subditis iustitiam per se, vel per suos iudices ministrare: alioqui ad damna obligantur. p.54.n.13

Habent

& Verborum.

Habent superius tribunal respectu iudicum ordinariorum, qui à populis eliguntur; ab ipsis tamen causas pendentes advocare non valent. p.56.n.27

Possunt cognoscere de causis appellationis in suo territorio, etiam per suos Vicarios. ibid.n.30
 Dominus vassallorum si fraudulenter causas delegaret, ut ad se provocaretur, & non ad regiam Prætoriam, fraus ei non prodesset, & in Cancellariis admittitur ad tali delegato appellatio, omisso medio. p.58.n.35

Dominus vassallorum possunt in Curia conveniri, etsi alii sint in hoc privilegiati. p.79.n.40
 Domini inferiores an possint advocare causas pendentes coram iudicibus ordinariis per populos electis in suo territorio. p.89.n.18.13. & seqq.

Non possunt ipsi, nec ipsorum Vicarii causas, de quibus cognoscunt, ad iudices ordinaris remittere, ut inviti ipsas desinant. ibid. & seqq. n.14. & 25

Dominus ædis, quem locavit, ex supervenienti necessitate potest ejicere inquilinum intra locationis tempus: aliud juris est in conductore, qui non permittitur domum, non soluta pensione, detringere. p.254.n.30

Vide Conductorem.

Dominus villæ, aut castri nullum habet jus in pascuis publicis, ut eis uti possit. p.299.n.1
 Limitatur. ibid.n.4.
 Nequit usum pascuorum vassallis tollere, vel coardare. p.299.n.2.

Dominus habitans in proprio oppido quantum ex pascuis publicis, ac montibus participet. p.300.n.15. & seqq.

Dominus in cola proprii oppidi pro duobus contribuit ad onera publica. ibid.
 Dominus fundi de jure gentium, & communi ad libitum illo uti potest, adhibita, quam maluerit, cultura, ac omnibus prohibere ne ad ipsum ingrediantur, aut greges immittant ad pascuum. p.301.n.21

Dominio invito non licet re aliena uti, etsi ex usu commodum ipsi domino subsequatur. ibid.
 Dominus in Hispania, etsi non permittatur agrum cultura, & messium collectioni deservientem ad pascuum destinare, non prohibetur novellare, oliveta, aliæque arbores in eo plantare. p.302.n.24. & p.304.n.41

Fluvijmodi cultura mutatio, & arborum plantatio non licet domino fundi, si alius habeat servitutem immittendi greges, ut collectis fructibus, depascantur. p.302.n.25

Dominio cuique liberum est agri sui innovare culturam. ibid.n.29
 Dominus potest propria pascua ad culturam reducere. p.304.n.41

Dominus territorij communis an possit punire socium delinquentem in illo. p.328.n.15.
 Dominus jurisdictionis communis nequit delinquenti pecuniam pecuniariam remittere in praesentia socii. ibid.n.8

Dominio jurisdictionis majori ex parte tempore belli militiæ administratio committitur, & oppidi custodia. ibid.n.9.

Singulis dominis civitatis portarum claves tradi debent. ibid.

Donans, & Donatio.

Donans omnia bona sua, etiam futura, quoties de jure licet, si constituat se donatarii nomine possidere, cuiusque rei postea per ipsum quaesita dominium, & possessio absque apprehensione donatarii eidem acquirunt. p.248.n.22

Donatio omnium bonorum presentium ac futurorum non tenet. ibid.n.21.
 Donatio bonorum omnium presentium de jure communi subsistit, sed regio nostro reprobat. ibid.
 Donatio bonorum omnium intelligitur de presentibus tantum. ibid.

Dos, & Dotale.

Dos in dubio non præsumitur æstimata traditio. p.234.n.2.

Dos si tradatur, ita ut per arbitros æstimetur, nec æstimatio subsequatur, an dos æstimata censeatur arbitrio boni viri. ibid.n.3. & 4

Dos æstimata judicabitur, si pro centum promissis in pecunia fundus præstetur viro: quod limitatur. Idem erit si promittatur certa quantitas in specie solvenda. ibid.n.5

Dotis æstimatio præsumpta tacitam venditionem operatur. ibid. 235.n.6

Dos æstimata si tradatur cum pacto, ut res dotales, soluto matrimonio, reddantur eidem formis, utrum tacita emptio contracta intelligatur. ibid. 7. Quid si vir promiserit dotem restituere, ita ut eam receperit. ibid.

Quid si convenerit, ut res dotales pro eodem pretio, quo æstimatae sunt, restituantur, p.235.n.9. & p.238.n.19. & 20

Utrum hoc casu teneatur maritus restituere pretium rerum, quæ ipsius levissima culpa perierunt. p.235.n.10. & seqq.

Dotis natura æstimata, vel inæstimata immutari nequit per pactum ex intervallo subsequens, sed novatione opus est. p.236.n.15

Dotis æstimata augmentum, vel diminutio à quo tempore incipiat ad maritum pertinere. p.238.n.21

ex Dotis tacita venditione, quæ per æstimationem contractatur, non debetur gabella, vulgo Alcala. ibid.

Dos si tradatur æstimata cum pacto, ut res eadem restituantur, soluto matrimonio, augmenti, ac diminutionis ratione habita, an tacita contrahatur venditio, & ad quid maritus teneatur. pag.238.n.22. Quid si pacificatur, ut eadem res, vel dos eadem reddatur. ibid. num. 23

Utrum, eo casu maritus valeat alienare immobilia dotis ex uxoris consensu. ibid.n.24

si Dos, præmissa æstimatione, tradatur ea conditione, ut maritus aut res ipsas dotales, aut pretium restituat, an venditio contrahi censeatur. p.239.n.28. Ad quid maritus teneatur si quid ex dote pereat. ibid.n.29. An possit res dotales alienare. ibid. n.30. Cuius est electio dandi, vel recipiendi res, vel pretium. p.240.n.31.

Quid si maritus promittat restituere res, vel pretium, quod uxor maluerit. ibid.n.32

Hoc casu maritus nequit alienare dotalia sine assensu uxoris. ibid.n.33

Dos consistens in rebus quæ pondere, numero, vel mensura traduntur, aut in aliis, quæ servando servari non possunt, qualiter soluto matrimonio restituantur. ibid.n.36

Dos an habeatur pro æstimata, si de pretio bonorum dotalium non appareat, licet in instrumento

Index Rerum,

mento exprimitur quod dos traditur æstimata. p.140. & seq. n.37. & 42.
 Æstimatio num faciat emptionem dotis, cum maritus solvendo non sit tempore traditionis. p.241.n.43. & seq.
 Dotis æstimata pretium si maritus reddere non valeat, cum matrimonium solvitur, mulier ad res dotales contra tertium agere potest, præmissa executione in bonis viri. ibid. & seq. n.45. & 46.
 Ampliatur, quamvis mulier alienationi consenserit. p.242.n.47
 Hoc privilegium uxorum an transeat ad hæredes ibid. n.46
 Dotis æstimata constitutio non est propria alienatio. p.243.n.53
 in Dorem si mulier minor bona immobilia, vel mobilia pretiosa dederit æstimata, utrum egeat iudicis decreto, & autoritate. ibid. num.53. & seq.
 Utrum si absque decreto mulier minor immobilia æstimata dederit viro suo, possit soluto matrimonio, pretium exigere, rebus dotalibus rejectis. p.243.n.55
 Dotis æstimatio non producit emptionem, quoties deficit solemnitas, quæ jure desideratur. p.243.n.59
 Dotis æstimatio post traditionem ex intervallo facta non operatur emptionem, et si exprimitur, quod ejus causa taxatio bonorum dotalium adhibetur. p.244. n. 61. Quando ex intervallo, vel incontinenti facta censetur, à iudicis pendet arbitrio. ibid.
 Dotis taxatio facit emptionem, licet res æstimata præsentis non sint. ibid. n.62
 Dotis æstimatio non transfertur dominium in maritum, nisi interveniat traditio. p.244 n.64
 pro Dote competit jus avocandi pecuniam solutam posteriori creditori, etiam bona fide consumptam. p.246.n.7. & 10
 in Dorem si mulier minor tradat immobilia etiam curatoris autoritate absque decreto iudicis, æstimatio non producit emptionem. p.242.n.52
 Dotalium bonorum æstimatio ad diversos effectus fieri solet. p.235.n.8
 Dotalis æstimatio non inducit venditionem quoties ad alium finem facta probatur, aut ex conjecturis præsumitur. ibid.
 ex Dotali contractu maritus de levi culpa tenetur, non de levissima. ibid. n.10
 de Dotalium rerum alienatione per maritum, remissive. p.238.n.24
 Dotales res si tradantur æstimata, ita ut maritus easdem restituere, soluto matrimonio, teneatur, periculum ad uxorem spectat, & an vir ex levi, vel levissima culpa obligetur. ibid. n.25. Habetur ratio augmenti ac diminutionis, quoties convenit, ut res eadem restituantur. p.239.n.26
 Dotalium rerum immobilium alienatio viro ex consensu uxoris jure communi ante Justinianum permittebatur. p.238.n.24
 ad Dotales res agens mulier ob mariti inopiam contra tertium, oblato pretio, repellitur. p.242. n. 48. Quod verum est soluto matrimonio. Aliud juris erit, si matrimonium constet, ac propter dilapidationem mulier dotem repetat, quia non repellitur, exhibita ipsi æstimatione. ibid. n.49

Dotalium rerum taxatio non operatur tacitam venditionem, cum non datur proportio inter res, & pretium: & quantum debeat esse excessus, ne venditio præsumatur. p.242.n.50

E

Ecclesia.

Ecclesia inutilis habens Episcopum, vidua nuncupatur. p.75.n.11
 an Ecclesia gaudeat privilegio legis unice, & quando. Imper. int. pap. & vid. ibid. & seq. n.13. & 15
 Ecclesia spoliata per vim, aut dolum à laico, potest pro restitutione forum ecclesiasticum, sive seculari adire. p.76.n.14
 Ecclesia utitur jure minoris vel pupilli. ibid. n.16
 Ecclesia venditrix, ut teneatur laicum emptorem ad causam extens, in seculari foro debet litigare. p.82.n.12
 Ecclesia agens adversus laicum, agit in ejus foro. ibid.
 si Ecclesia reconvenitur, respondere cogitur. ibid. n.13
 Ecclesia succedens laico causam cum antecessore ceptam in foro seculari prosequitur. ibid. num.14
 Ecclesie non competunt omnia sisci privilegia. p.82.n.15
 Ecclesie Tolentana constructio. p.17.n.77
 Ecclesiastici Prælati, & clerici habentes à Rege temporalem jurisdictionem, illi subijciuntur, ut proprii vassalli. p.51.n.7
Egica Rex.
 Egica Gothorum Rex inter egregios Principes recensetur. p.10.n.39
Electio.
 Electionis actus tribuitur illam confirmanti. p.56.n.26
Empitor.
 pro Emptore contra venditorem in dubiis respondetur. p.44.n.10
 Emptor ut dominium rei vendite acquirat, facere debet nummos vendentis. p.244.n.63
Emphyteusis.
 in Emphyteusis successione an sit locus representationi. p.317.n.84
Episcopus.
 ab Episcopo, aut alio Prælato habente temporalem jurisdictionem, quoad illam ad Regem necesse est appellandum, nec ad Metropolitanum etiam de partium consensu valet appellatio. p.52.n.2. & 3
 Si appellatio non detulerit, opus non est extraordinario auxilio per viam violentie, sed jure ordinario ad Regia Prælati recurritur. ibid. n.4
 Episcopus se gerere debet ut laicus in suæ jurisdictionis exercitio, nec licebit censuris, aut ministris ecclesiasticis uti. ibid. n.5
 Episcopali sede vacante per decessum Prælati habentis temporalem jurisdictionem, hæc per Capitulum non exercetur, sed per Magistratum Regios. p.51.n.6
 Episcopus rector civitatis quoad munus temporale Principi territorii subijcitur. p.52. & seq. num.8
 si Episcopus fraudulenter causas ecclesiasticas deleget, ut ad se, & non ad Metropolitanum provocet

& Verborum.

provocetur, appellari debet ad istum, omisso Episcopo. p.58.n.35
 Episcopus potest avocare causas pendentes coram suo Vicario. p.88.n.11. Fallit si ex delegatione Pontificis procedat. ibid. n.13
 Episcopus absque causa suum vicarium generalem removet, etiam Pontificia autoritate confirmatum. ibid. n.11
Epistola.
 Epistola quid sit, quomodo comprobetur, & quam probationem inducat. p.191.n.35
 Ut obliget scribentem, quid tempore receptionis desideretur. p.192.n.36
 Quando noccat recipienti, & qualiter comprobetur per literarum comparisonem. ibid. n.37
S. Ermenegildus.
 S. Ermenegildus Gothorum Rex tyrannicè à patre carnifici enecandus traditus, augustiori corona triumphat. p.8.n.23
Error.
 Error facti in contractibus tripliciter contingit, & quos producat effectus. p.119.n.20
 Error juris nec ad usucapionem, nec ad excludendam hæreditatis petitionem prodest. ibid. num.21
 Error communis quando valeat confirmare actus per falsum Magistratum gestos. p.167.n.27. & seq.
Ervigius.
 Ervigius Gothorum Rex Catholicæ Religionis cultos eximius. p.10.n.38
Euricus Rex.
 Euricus Gothorum Rex primus eorum leges literis mandavit. p.6.n.12. Diem obitus sui subditis prænuñciavit. ibid.
Exceptio.
 Exceptiones ante litem contestatam, vel intra certum tempus ex lege objiciendæ, an postea admittantur, si opponens juret, antea illarum notitiam nullam habuisse. p.221. n.22. & seq.
 Exceptionem fraudulenter extra tempus objectam iudex ex officio repellit, sed non ex levi fraudis suspitione. ibid.
 Exceptionem dilatoriam allegans Advocatus post litem contestatam punitur. ibid. n.24
 quæ Exceptiones dilatorie post litem contestationem admittantur. ibid. n.25
 Exceptiones peremptoriae in quovis iudicii statu opponi de jure communi permittuntur. De jure nostro regio tempus est præscriptum. ibid. n.26. De consuetudine apud nos audiuntur usque ad attestatum publicationem. ibid.
 Exceptio dilatoria si post litem contestatam competere incipiat, tunc erit admittenda. p.221. num.33
 Exceptio peremptoria utrum opponi possit post conclusionem in causa, quæ antea litiganti non competeat. ibid. n.34
 Exceptio, quam litigans sibi competere non ignorabat, post conclusionem in causa rejicitur. p.223.n.35
Excommunicatio.
 Excommunicationis sententia non suspenditur, imò post eam potest appellans excommunicatus denunciari. p.198.n.17
 Excommunicatio post appellationem est ipso jure nulla, nec deserta hac, illa convalescit. ibid.
 si Excommunicatio, & appellatio eadem die

concurrant, in dubio illa præcessisse præsumitur. ibid.
Exemplar, & Exemplatio.
 Exemplar, & exemplum quoad instrumenta quomodo distinguantur. p.165.n.15
 ad Exemplationem instrumenti num sit opus citatione partis, ubi idem tabellio author originalis exemplum extrahit. p.182.n.17
 Exemplar in non citatos ad extractionem, licet non probet, præsumtionem producit. ibid. num.19
 Exemplar illis præjudicat, qui citati non contradixerint, aut contradicentibus, qui succubuerunt. ibid. n.18
 Exemplar assensu partium comprobatum, aut in iudicio productum probat in contentiones, ac producentes, licet in exemplatione non intercesserit autoritas judicialis. p.183. num.20
 in Exemplaris consecutione solemnitates adhibenda sunt in duplici differentia, quædam præsumuntur, & quædam probari debent. p.184. num.30
 ad Exemplaris extractionem nulla desideratur citatio, quoties nulli ex ea potest inferri præjudicium. p.185.n.34
 Exemplar privilegii Principis non mandatur executioni, sed originale debet exhiberi. Et si jubeatur expressim, ut transumptum executionatur, an ad extractionem necesse sit, ut citetur is cui nocet. ibid. n.35
Exemplatio, & Exemplum.
 Exemplo instrumenti non creditur, nisi constet de originali; idem erit de privilegio. p.180.n.3
 ut Exemplo scripturæ fides adhibeatur, potest ex causa Princeps imperare. ibid. n.4
 Exemplum non meretur fidem. quamvis plures notarii ad extractionem concurrant. p.181.n.13
 Exemplum deduci potest ex originali tradito parti, si iusta causa intervenierit, & juris solemnitate servata. ibid.
 in Exemplo, ut fidem faciat, an sigillum & iudicis autoritas desideretur. p.182.n.15
 Exemplum instrumenti exemplati num faciat fidem, ac inter quos. ibid. n.15
 Exemplum desumptum ex alio, quod est apud acta, quando probet. p.183.n.21
 Exemplum in actis relicto ex originali nihil probat, si adversario petente, ut iterum originalem edatur, quod falsum asserit, non exhibeatur. ibid. n.22
 Exemplum publici instrumenti assumptum ex alio, quod extat in actis, licet probet, paratam non meretur executionem. ibid. n.23
 Exemplum in actis ita probat, ut licet postea in originali aliqua suspicio fraudis appareat, nihil illi nocet, quo minus fidem faciat. ibid. n.24. Limitatur quoad tertium, qui ignoravit instrumenti productionem. ibid.
 Exemplum instrumenti antiquum à tabellone extractum absque solemnitate mentione, quando probet. p.184.n.28
 Si enunciatur, juris solemnitates intervenisse in exemplatione, & quadraginta anni præterierint, exemplo fides adhibetur. ibid. n.29
 in Exemplatione solemnitas non præsumitur ex temporis diuturnitate, quoties ex inspectio- ne defuisse, aut nulliter adhibita apparet. p.184.n.31